

ISSN (Print): 2304–5809
ISSN (Online): 2313–2167

Науковий журнал
«МОЛОДИЙ ВЧЕНИЙ»

№ 12 (52) грудень, 2017 р.

Редакційна колегія журналу

Базалій Валерій Васильович – доктор сільськогосподарських наук (Україна)
Балашова Галина Станіславівна – доктор сільськогосподарських наук (Україна)
Гриценко Дмитро Сергійович – кандидат технічних наук (Україна)
Змерзлий Борис Володимирович – доктор історичних наук (Україна)
Іртищева Інна Олександрівна – доктор економічних наук (Україна)
Коковіхін Сергій Васильович – доктор сільськогосподарських наук (Україна)
Лавриненко Юрій Олександрович – доктор сільськогосподарських наук (Україна)
Лебедева Надія Анатоліївна – доктор філософії в галузі культурології (Україна)
Морозенко Дмитро Володимирович – доктор ветеринарних наук (Україна)
Наумкіна Світлана Михайлівна – доктор політичних наук (Україна)
Нетюхайло Лілія Григорівна – доктор медичних наук (Україна)
Пекліна Галина Петрівна – доктор медичних наук (Україна)
Писаренко Павло Володимирович – доктор сільськогосподарських наук (Україна)
Романенкова Юлія Вікторівна – доктор мистецтвознавства (Україна)
Севостьянова Наталія Іларіонівна – кандидат юридичних наук (Україна)
Стратонов Василь Миколайович – доктор юридичних наук (Україна)
Шаванов Сергій Валентинович – кандидат психологічних наук (Україна)
Шайко-Шайковський Олександр Геннадійович – доктор технічних наук (Україна)
Шапошников Костянтин Сергійович – доктор економічних наук (Україна)
Шапошнікова Ірина Василівна – доктор соціологічних наук (Україна)
Шепель Юрій Олександрович – доктор філологічних наук (Україна)
Шерман Михайло Ісаакович – доктор педагогічних наук (Україна)
Шипота Галина Євгенівна – кандидат педагогічних наук (Україна)
Яковлев Денис Вікторович – доктор політичних наук (Україна)

Міжнародна наукова рада

Arkadiusz Adamczyk – Professor, dr hab. in Humanities (Poland)
Giorgi Kvinikadze – PhD in Geography, Associate Professor (Georgia)
Janusz Wielki – Professor, dr hab. in Economics, Engineer (Poland)
Inessa Sytnik – Professor, dr hab. in Economics (Poland)
Вікторова Інна Анатоліївна – доктор медичних наук (Росія)
Глущенко Олеся Анатоліївна – доктор філологічних наук (Росія)
Дмитрієв Олександр Миколайович – кандидат історичних наук (Росія)
Марушенко Ірина Михайлівна – доктор медичних наук (Росія)
Швецова Вікторія Михайлівна – кандидат філологічних наук (Росія)
Яригіна Ірина Зотовна – доктор економічних наук (Росія)

Повний бібліографічний опис всіх статей журналу представлено у:
Національній бібліотеці України імені В.В. Вернадського,
Науковій електронній бібліотеці Elibrary.ru, Polish Scholarly Bibliography

Журнал включено до міжнародних каталогів наукових видань і наукометричних баз:
РИНЦ, ScholarGoogle, OAJI, CiteFactor, Research Bible, Index Copernicus.
Index Copernicus (IC™ Value): 4.11 (2013); 5.77 (2014); 43.69 (2015); 56.47 (2016)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації – серія КВ № 18987–7777Р від 05.06.2012 р.,
видане Державною реєстраційною службою України.

Обкладинка журналу присвячена Григорію Сковороді – першому українському філософу і талановитому поету. Він був провісником миру і свободи, правди і розуму, багато уваги приділяв питанням виховання, формування в людях працелюбності, чесності, справедливості, моральності та культури. Сковороду називали українським Сократом, у якого слово та діло були гармонійним цілим і який наполягав на необхідності внутрішнього вдосконалення людини.

Відповідальність за зміст, добір та викладення фактів у статтях несуть автори. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. Матеріали публікуються в авторській редакції. Передрукування матеріалів, опублікованих в журналі, дозволено тільки зі згоди автора та редакції журналу.

ЗМІСТ**ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ****Антипін Є.Б.**

Періодизація ідей про наступність
трудового виховання дітей
в педагогічній думці України
(кінець XIX – 30-ті роки XX століття).....339

Арестенко В.В., Романишина А.М.

Теоретичні основи професійної
мотивації майбутніх учителів
природничих дисциплін.....343

Білявець С.Я.

Обґрунтування компонентів методичної
системи формування професійної
компетентності майбутніх офіцерів-
прикордонників у процесі навчання
військово-спеціальних дисциплін.....346

Боса В.П.

Категоріально-понятійний аналіз
проблеми дослідження мовленнєвої
компетентності майбутніх учителів
іноземних мов у процесі
вивчення фахових дисциплін.....352

Вінтюк Ю.В.

Впровадження інформаційно-
комп'ютерних технологій
у процес підготовки майбутніх
фахових психологів.....358

Волошин С.М.

Психолого-педагогічні основи
розвитку мислення у молодших
школярів: теоретичний аналіз.....363

Децюк Т.М., Косопльоткіна Н.А.

Особливості формування мотивації
досягнення успіху у професійній
діяльності соціальних працівників.....366

Дичка Н.І., Павленко О.В.

Таксономія Б. Блума в навчанні
англійської мови професійного
спрямування в ХХІ столітті.....370

Дудікова А.В.

Характеристика структури і змісту
професійно-етичної компетентності
майбутніх лікарів.....374

Жидкова Н.М.

Формування способу діяльності
учнів та досвіду його реалізації
під час навчання правознавства.....379

Заїченко А.Є.

До питання про застосування
лінгвокраїнознавчого підходу
під час навчання іноземної мови.....383

Копочинська Ю.В.

Теоретико-методологічні аспекти
формування професійної
ідентичності майбутніх фахівців
з фізичної реабілітації.....387

Кочубей А.В.

Обучение диалогической речи
на уроках русского языка
в условиях украинско-русского
двуязычия.....391

Крохмальна Г.І., Тютіна С.О.

Розвиток наукового мовлення
молодших школярів.....395

Ликтей А.М.

Актуальні аспекти реалізації
проекту «Інтелект України»
у початковій школі.....399

Лоїк Г.Б.

Підготовка майбутніх менеджерів
туризму в сучасних умовах.....403

Мирошніченко О.А.

Опрацювання іншомовної фахової
літератури студентами вищих
медичних навчальних закладів.....406

Мірошніченко Ю.В., Пашківець Е.С.

Модернізація системи освіти
в Україні: проблеми і перспективи.....410

Муромець В.Г.

Вплив фасилітаційних практик
на розвиток загальних компетентностей
студентів PhD програми
у контексті реалізації дослідницької
стратегії: досвід Великої Британії.....413

Новик І.М., Ткаченко К.О.

Педагогічне просвітництво батьків.....417

Нос А.С., Галюка О.С.

Зміст професійної підготовки
майбутнього вчителя початкової
школи у британських
та українських закладах освіти.....420

Олійник К.С.

Підготовка майбутніх
працівників соціальної сфери
до професійної діяльності.....424

Олійник О.В., Сонько В.І.

Самостійна робота з теми
«Подвійні та повторні ряди».....428

Опалюк Т.А.

Дидактичний потенціал
гуманітарних дисциплін
щодо формування соціальної
рефлексії майбутніх вчителів.....433

Павлюк Т.Г.

Досвід підготовки фахівців
до роботи з персоналом
у зарубіжній теорії та практиці.....438

Пшенична О.О.

Особливості професійної діяльності
та змісту підготовки офіцерів-
прикордонників в сучасних умовах.....443

Рідель Т.М.

Шляхи підвищення мотивації
при вивченні англійської мови
студентами СНАУ.....448

CONTENTS**PEDAGOGICAL SCIENCES****Antypin E.B.**

Periodization of ideas of continuity children's labor education in pedagogical thought of Ukraine (late XIX – 30-th of XX century).....339

Arestenko V.V., Romanyshyna L.M.

Theoretical bases of future natural sciences teachers' professional motivation.....343

Bilyavets S.Y.

The substantiation of the components of the methodological system for forming the professional competence of future officers borderers in the process of studying military special disciplines.....346

Bosa V.P.

Categorical-conceptual analysis of the problem of the study of speech competence of future foreign languages teachers in the process of studying special disciplines.....352

Vintyuk Yu.V.

Implementation of information and computer technologies in the process of preparation of future professional psychologists.....358

Voloshyn S.M.

Psychological and pedagogical basis for the thinking development of junior schoolchildren: theoretical analysis.....363

Detsiuk T.M., Kosoplotkina N.L.

Forming features of the achieving success motivation in the professional activity of social workers.....366

Dychka N.I., Pavlenko O.V.

B. Bloom's taxonomy in teaching English for specific purposes in the XXI century.....370

Dudikova L.V.

Characteristics of the structure and content of the professional and ethical competence of future doctors.....374

Zhydkova N.N.

The formation of the method of pupils' activities and experience of it's realization in the jurisprudence training.....379

Zaichenko A.E.

On the issue of applying the linguistic and country study approach when learning a foreign language.....383

Kopochynskaya Yu.V.

Theoretical and methodological aspects of the formation of the professional identity of future professionals in physical rehabilitation.....387

Kochubey L.V.

Teaching dialogical speech in Ukrainian-Russian bilingualism conditions at Russian language lessons.....391

Krokhmalna H.I., Tiutina S.O.

Development of scientific broadcasting of the primary school pupils.....395

Liktya L.N.

Relevant aspects of implementing the project «Intellect of Ukraine» in elementary school.....399

Loik G.B.

Future tourism managers preparation in modern conditions.....403

Myroshnychenko O.A.

Work with foreign language professional literature by the students of higher medical educational institutions.....406

Miroshnichenko Yu.V., Pashkivets E.S.

Modernization of the educational system in Ukraine: problems and prospects.....410

Muromets V.H.

The influence of facilitation practices for the development of general competitives of PhD program students in the context of the research strategy implementation: the experience of Great Britain.....413

Novyk I.M., Tkachenko K.O.

Pedagogical education of parents?.....417

Nos L.S., Halyuka O.S.

The content of professional training of the future teachers of primary school in British and Ukrainian higher educational establishments.....420

Oliylyk K.S.

Future social workers preparation to professional activities.....424

Oliylyk E.V., Sonko V.I.

Independent works on the topic «Repetitive and double rows».....428

Opalyuk T.L.

Didactic potential of humanitarian disciplines in connection with the formation of social reflexion of future teachers.....433

Pavliuk T.H.

Foreign theory and practice experience in training specialists on personnel morale.....438

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

УДК 37.035+37.091.4]:94(477)«18/19»

ПЕРІОДИЗАЦІЯ ІДЕЙ ПРО НАСТУПНІСТЬ ТРУДОВОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ В ПЕДАГОГІЧНІЙ ДУМЦІ УКРАЇНИ (КІНЕЦЬ ХІХ – 30-ті РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ)

Антипін Є.Б.

Київський університет імені Бориса Грінченка

Досліджено чинники розвитку ідей наступності трудового виховання дітей кінця ХІХ – першої третини ХХ століття. Основуючись на парадигмальному, соціокультурному та проблемному підходах визначено періоди та етапи розвитку означеного феномену у вітчизняній педагогічній думці. Представлено характеристику розвитку ідей наступності трудового виховання дітей на кожному з етапів. З'ясовано внесок вітчизняних педагогів у формування ідей наступності трудового виховання дітей. Висвітлено зумовленість представлених ідей змінами суспільного запиту та нормативного забезпечення освіти.

Ключові слова: наступність, трудове виховання, ідеї трудового виховання, діти дошкільного та молодшого шкільного віку, дошкільне виховання, початкова школа.

Постановка проблеми. Потребою історико-педагогічного дослідження є вивчення педагогічного явища в його часовому вимірі. Тому важливим є ретельний вибір хронологічних меж наукових пошуків. На основі попереднього аналізу ідей про наступність трудового виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку в історії педагогіки було обрано вихідну точку – кінець ХІХ ст. Свій вибір обґрунтуємо тим, що саме в цей час ідеї трудового виховання у вітчизняній педагогічній думці розвивалися педагогами, громадськими, державними діячами і носили випереджувальний щодо практики характер. Під впливом різних соціально-економічних змін, які мали місце в світі загалом та в Російській імперії зокрема, відбувалися також і перетворення в освіті. Розвиток промисловості й залучення матерів до виробничої діяльності спонукали педагогічні спільноти до відкриття приватних дитячих садків, захистків для дітей від 2-3 до 7-8 років (1858, 1871 рр. – Київ; 1866 р. – Миколаїв, Одеса). Заснування перших дитячих садків наприкінці ХІХ ст. стає основним чинником зародження поняття «наступність» у вихованні дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Школа в цей час переживає власні перетворення, що стосуються нормативного та змістового аспектів її діяльності. Зауважимо, що в освітній процес народних училищ упроваджувалося трудове виховання в різних його проявах. Взаємозв'язок цих суспільних явищ породжує новий педагогічний феномен – наступність у трудовому вихованні дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Методологія наших пошуків ґрунтується на вивченні підходів до періодизації педагогічної думки, як-от: періодизація національної педагогічної думки в Україні (О. Сухомлинська [11]); соціокультурний підхід до вивчення освітніх явищ (Г. Іванюк [4]); підходи до періодизації історико-педагогічних явищ (Н. Дічек [3]); методологічні основи періодизації в історичних дослідженнях (Н. Гупан, Я. Калакура [2; 5]).

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Звертаючись у контексті озна-

ченої проблеми до питання розвитку, вважаємо доцільним прослідкувати зародження й трансформацію ідей наступності трудового виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку на фоні змін політичних та економічних ситуацій, що є чинниками розвитку освіти. Це, у свою чергу, вимагає формування чіткої та вмотивованої періодизації розвитку наступності трудового виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку у вітчизняній педагогічній думці.

Мета статті. Охарактеризувати періоди та етапи розвитку ідей про наступність трудового виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку у вітчизняній педагогічній думці в означених хронологічних межах. Для реалізації означеної мети визначаємо такі критерії: соціально-економічна детермінованість ідей наступності трудового виховання; тяглість ідей трудового виховання дітей.

Виклад основного матеріалу. Періодизацію наступності трудового виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку розроблено ґрунтуючись на парадигмальному, соціокультурному та проблемному підходах. з періодів властиві ознаки ідей наступності трудового виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку в меті, змісті й нормативно-правовому забезпеченні. Основуючись на парадигмальному, соціокультурному підходах виокремлені періоди пов'язуємо із соціокультурним поступом, що спричинив зміну домінант виховання в імперську добу (кінець ХІХ ст. – 1917 р.), період УНР (1917-1921) та радянську добу (1919-1934). Водночас проблемний підхід дав змогу виокремити етапи розвитку ідей наступності трудового виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку у вітчизняній педагогічній думці в кожному з означених періодів.

Перший період (1889-1917) – актуалізація ідей наступності в трудовому вихованні дітей дошкільного та молодшого шкільного віку: визначається запитом суспільства на підготовку свідомих робітників різної кваліфікації, здатних працювати в різних галузях господарства. Умовно визначений вище період поділяємо на два

етапи: 1889-1912 – становлення ідеї підготовки дитини о школи та майбутньої трудової діяльності; 1912-1917 – розвиток ідеї про працю як засіб формування життєвого досвіду та первинних знань дітей. Загалом кінець XIX ст. в різних містах України характеризувався розвитком мережі приватних дитячих садків, що відкривалися на кошти меценатів і громадських товариств. У педагогічній думці України (ідеться про землі, що перебували в складі Російської імперії) цих років активно поширювалися ідеї західноєвропейських педагогів, психологів (Й. Песталотці, Ф. Фребеля, М. Монтесорі) про формування особистості з наймолодшого віку, а також ті, що стосувалися проблеми трудового виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Творчі здобутки європейських та українських педагогів знаходять своє втілення у діяльності вже відкритих дитячих садків, захистків, притулків [15]. Тогочасна державна політика в галузі освіти, діяльність прогресивної інтелігенції, громадських товариств – усе це актуалізувало проблему наступності дошкільної та початкової освіти. Тому закономірною для першого періоду є увага суспільства до наступності цих освітніх ланок як необхідності узгодження розвитку дитини дошкільного віку з вимогами, що ставилися до дітей у школі, зокрема й щодо трудового навчання. За відсутності державних програм навчання та виховання кожен такий дитячий садок по-своєму реалізовував наступність трудового виховання дітей. Однак наступність дошкільної та початкової освіти в ці роки дошкільними установами різних типів розглядається як формування готовності дитини до шкільного навчання. Водночас ідеї наступності стають підґрунтям для оновлення змісту й форм навчання в різних типах початкових шкіл (одно-, двокласні народні, земські). Упровадження в практику початкової (народної) школи ручної праці мало на меті дати відповідь на запит суспільства та батьків щодо практичної трудової підготовки дітей [1; 12].

Доцільно, на наш погляд, виокремити існування двох ключових ідей трудового виховання в період актуалізації ідей наступності в трудовому вихованні дітей дошкільного та молодшого шкільного віку (1889-1917). Перша з них: праця – окремий навчальний предмет («педагогічна праця»). Другою провідною ідеєю, що отримала розвиток у цей період, була підготовка дітей до життя (навички для подальшої трудової діяльності). Однак ідея організації пришкільних садів і городів не досягла успіху на практиці. Можемо свідомо вказувати на низьку продуктивність упровадження і організації пришкільних садів і городів. Підтверджують це листи, написані директорами і вчителями народних училищ у відповідь на розіслане в навчальні заклади звернення попечителя Київського навчального округу [14, арк. 5-45].

З'ясовано, що мета трудового виховання дітей в імперську добу полягала у підготовці майбутнього покоління до життя й праці. Зважаючи на невелику чисельність дитячих садків, прихистків і те, що трудове виховання в них не було окремим напрямом діяльності, можемо стверджувати, що мету трудового виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку визначали насамперед запити батьків. Адже батьки, займаючись

трудогим вихованням своїх дітей дошкільного віку, вимагали продовження цієї роботи в початковій (одно-, двокласній народній, земській) школі.

Розвиток суспільного дошкільного виховання, утвердження практики роботи дошкільних установ – це чинники, що зумовили обґрунтування цілей функціонування дитячих садків наприкінці XIX ст. У цей час актуалізовано підготовку дітей до навчання в школі [6, с. 21-43]. Загалом українські педагоги того часу Т. Лубенець, Н. Лубенець, С. Русова у контексті проблеми наступності трудового виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку зосереджували увагу на перенесенні в зміст навчання учнів початкової школи видів «ручних» робіт, що виконувалися в дитячих садках як різновид творчої діяльності дітей. Педагогічна думка окресленого періоду актуалізує проблему взаємодії дитячих садків і початкової (народної) школи щодо трудового виховання дітей, навчання грамоти [7; 8].

Другий період, що охоплює 1917-1921 рр., – це становлення й розвиток ідей наступності в меті, змісті трудового виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку на національному ґрунті в роки Української народно-демократичної революції (УНР). Його визначаємо на основі суспільно зумовленої мети і завдань трудового виховання дітей в умовах становлення системи освіти в роки УНР (1917-1921). Проголошення Центральною Радою Української Народної Республіки (УНР), утворення Української Держави (Гетьманат П. Скоропадського), Української Народної Республіки (Директорії УНР) – ці події визначили запити держави на розвиток і реформування національної системи освіти.

У другому періоді (1917-1921), як і в попередньому, вважаємо за необхідне виокремити етапи. Перший етап (1917-1918) – пошуку ідей реалізації наступності трудового виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку в умовах становлення єдиної школи, що характеризувався визнанням дошкільного виховання частиною загальної системи освіти держави; організацією єдиної школи, до якої приєднується дитячий садок; виокремленням принципу наступності в діяльності цих двох інституцій; пошуком єдиного принципу організації навчання та виховання. Другий етап (1918-1921) – розвиток ідей наступності трудового виховання дітей на національному ґрунті, який визначаємо в еволюції ідеї «від єдиної трудової школи – до єдиної національної виховної школи»; визнанні діяльнісного (трудового) принципу як основоположного в реалізації мети, змісту: виховання свідомого, активного громадянина, що здатен до ефективної творчої праці в суспільстві.

В цей період, при створеному Генеральному секретарстві народної освіти УНР (Центральна Рада, 1917) було утворено Шкільну раду, що сформулювала свої пріоритетні завдання: українізація школи, розробка проекту єдиної школи, підручникотворення. У той самий час активізувалася організаційна робота з дошкільного виховання. При Генеральному секретарстві народної освіти УНР створюється Департамент позашкільної освіти та дошкільного виховання. До його відання входили завдання: відкриття власним коштом дошкільних інституцій і допомога

громадським організаціям у справі їх відкриття; підготовка працівників для них; розробка методичного забезпечення у справі дошкільного виховання [17, арк. 21].

Соціально-економічні перетворення в роки Української народно-демократичної революції (1917-1921) зумовили оновлення мети виховання та навчання дітей, що полягала у формуванні свідомих та активних громадян, здатних до активної творчої діяльності в суспільстві. Отже, мета трудового виховання зазнала змін від підготовки дитини до виконання певних трудових дій до формування трудових навичок у широкому сенсі. Визнанням важливості суспільного дошкільного виховання та включенням його до державної системи освіти закладалися основи для визначення наступності в трудовому вихованні дітей дошкільного та молодшого шкільного віку як функціональної проблеми системи освіти.

Аналіз праць С. Русової, С. Сірополка, Я. Чепіги вказує на те, що ідеї навчання в праці та навчання засобами праці посідали центральне місце в педагогічній думці цього періоду [10; 13; 9, с. 195].

Третій період (1919-1934) – трансформація ідей наступності трудового виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку попередніх періодів в радянській системі освіти. Маємо зазначити, що перетин років попереднього і цього періоду не є випадковим, він історично обґрунтований. У ці роки (1919-1921) на території Центральної, Південної та Східної України, що складають географічні межі дослідження, одночасно розвивалися дві системи державного управління освітою: освіта Української Народної Республіки (міста Київ, Кам'янець-Подільський, Тарнав) та освіта Української Соціалістичної Радянської Республіки (м. Харків).

Зауважимо, що в радянську добу рішення керівних партійно-державних органів, сформульовані у відповідних документах, мали декларативно-наказовий характер, а педагогічна думка лише виконувала політико-ідеологічне замовлення. Згадувана вже постановою ЦК ВКП(б) від 23.04.1934 р. «Про школу і завдання дошкільного виховання» привела до кардинальних змін у змісті й методах дошкільної та початкової освіти. Трудове виховання перестало розглядатись як засіб формування особистості, а стало засобом технологічної підготовки. Саме цим і зумовлений вибір верхньої межі третього періоду – 1934 р., як загалом і верхньої хронологічної межі дослідження. У цьому періоді виокремлюємо три етапи. Перший (1919-1921) пристосування ідей попередніх періодів щодо наступності трудового виховання дітей в умовах розбудови єдиної трудової школи в Україні – адаптація ідей трудового виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку

попередніх періодів шляхом наповнення їх радянською ідеологією, але зі збереженням змісту. Другий (1921-1928) розвиток ідей наступності в принципах, меті, змісті й методах трудового виховання дітей на засадах педології в умовах становлення системи соціального виховання в УСРР – обґрунтування ідей соціального виховання дітей від 4 до 15 років як єдиного неперервного процесу; трудове виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку як способу пізнання навколишнього та усвідомлення ролі суспільства; мета трудового виховання – підготовка майбутнього працівника, що зможе працювати на благо комуністичного суспільства. Третій (1928-1934) нормативно-методологічне регулювання ідей наступності трудового виховання дітей в умовах розбудови радянської системи освіти – визнання політехнічного виховання як основи освітнього процесу в дитячих садках і школах; намагання підлаштувати роботу дитячих садків до практики роботи початкової школи; пошук шляхів уніфікації систем освіти УСРР та РСФРР; мета освіти – підготувати майбутнього борця за всесвітню революцію та побудову всесвітнього комунізму; класові засади трудового виховання.

Означений вище період характеризується перш за все трансформацією ідей наступності у нормативно-правовому забезпеченні. Наступність визначається як принцип, метод і зміст у системі навчання та виховання дітей у дошкільних установах і початковій школі [16, арк. 45 зв., 46 зв.].

Висновки і пропозиції. Підсумовуючи вищезазначене, можемо стверджувати, що наступність у вихованні дітей дошкільного та молодшого шкільного віку в історико-педагогічному контексті кінця XIX – початку XX ст. пройшла певні періоди та етапи свого розвитку. З кінця XIX до 30-х років XX ст. наступність розглядалась як: підготовленість дитини до навчання в школі; реформування початкової школи на ідеях дошкільного виховання; організаційні форми, принципи, методи роботи освітніх установ; єдиний зміст навчання і виховання дитини.

Таким чином, вивчивши сучасні підходи до періодизації історико-педагогічних явищ та проаналізувавши джерельну базу, маємо змогу розглядати три періоди в розвитку ідей наступності в трудовому вихованні дітей дошкільного та молодшого шкільного віку у вітчизняній педагогічній думці (кінець XIX – 30-ті роки XX ст.).

Виокремлення означених періодів із етапами в них зумовлює характеристику особливостей розвитку й реалізації ідей наступності трудового виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку в означених хронологічних межах у контексті парадигм детермінованих соціально-економічними змінами й вимогами щодо трудового виховання дітей.

Список літератури:

1. Вержбицький А. Програма шкільних рукометів. Частина теоретична: замітки сільського вчителя / А. Вержбицький. – Одеса: [б. в.], 1910. – 14 с.
2. Гупан Н.М. Історіографія розвитку історико-педагогічної науки в Україні / Н.М. Гупан; Київ. ін-т внутрішніх справ при Національній академії внутрішніх справ України. – К.: [б. в.], 2000. – 221 с.
3. Дічек Н. Методологічні аспекти модернізації вітчизняних історико-педагогічних досліджень / Н. Дічек // Педагогіка і психологія, 2014. – № 2(83). – С. 67-75.
4. Іванюк Г. Історико-педагогічні студії розвитку сільської школи в Україні: соціокультурний аспект / Г. Іванюк // Гірська школа Українських Карпат, 2015. – № 12. – С. 81-85.

5. Калакура Я. Українська історіографія: лекції / Я. Калакура. – К.: Генеза, 2004. – 496 с.
6. Лубенец Н. Дошкольное воспитание и народная школа / Н. Лубенец // Русская школа, 1913. – № 12. – С. 21-43.
7. Лубенец Т.Г. Педагогические беседы / Тимофей Лубенец. – Изд. 2-е, доп. и перераб. – С.-Петербург, Изд-во В.П. Луковникова, 1913. – 578 с.
8. Русова С. Ідейні підвалини школи / С. Русова // Світло, 1913. – Кн. 5. – С. 33-39.
9. Русова С. У дитячому садку / Софія Русова // Вибр. пед. твори. – К.: Освіта, 1996. – С. 185-202.
10. Сірополко С. Завдання нової школи / Степан Сірополко; Видав. відділ Поділ. губ. нар. управи. – Нова-Ушиця на Поділлі: друк. І. Полячка, 1919. – 20 с.
11. Сухомлинська О.В. Історико-педагогічний процес: нові підходи до загальних проблем / О.В. Сухомлинська. – К.: А.П.Н., 2003. – 68 с.
12. Фармаковский В.И. Методика ручного труда / В.И. Фармаковский. – Одесса, 1889. – 94 с.
13. Чепіга Я. До трудової вільної школи / Яків Чепіга // Вільна українська школа, 1918-1919. – № 8-9. – С. 81-85.
14. ЦДІАК (Центральний державний історичний архів України, м. Київ). Ф. 707. Оп. 227. Спр. 64. 57 арк.
15. ЦДІАК. Ф. 707. Оп. 262. Спр. 3. 8 арк.
16. ЦДАВОУ (Центральний державний архів вищих органів влади та управління України). Ф. 166. Оп. 1. Спр. 199. 84 арк.
17. ЦДАВОУ. Ф. 2581. Оп. 1. Спр. 157. 52 арк.

Антипин Е.Б.

Киевский университет имени Бориса Гринченко

ПЕРИОДИЗАЦИЯ ИДЕЙ ПРО ПРЕЕМСТВЕННОСТЬ ТРУДОВОГО ВОСПИТАНИЯ ДЕТЕЙ В ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ МЫСЛИ УКРАИНЫ (КОНЕЦ XIX – 30-е ГОДА XX СТОЛЕТИЯ)

Аннотация

Исследованы факторы развития идей преемственности трудового воспитания детей конца XIX – первой трети XX столетия. Опираясь на парадигмальный, социокультурный и проблемный подходы определены периоды и этапы развития представленного феномена в отечественной педагогической мысли. Представлена характеристика развития идей преемственности трудового воспитания на каждом из этапов. Определен вклад отечественных педагогов в формирование идей преемственности трудового воспитания детей. Освещена обусловленность представленных идей изменениями социального запроса и нормативного обеспечения образования.

Ключевые слова: преемственность, трудовое воспитание, идеи трудового воспитания, дети дошкольного и младшего школьного возраста, дошкольное воспитание, начальная школа.

Antypin E.B.

Borys Grinchenko Kyiv University

PERIODIZATION OF IDEAS OF CONTINUITY CHILDREN'S LABOR EDUCATION IN PEDAGOGICAL THOUGHT OF UKRAINE (LATE XIX – 30-th OF XX CENTURY)

Summary

The factors of development of ideas about continuity children's labor education in late XIX – first third of XX century were investigated. The periods and stages of definite pedagogical phenomena in Ukrainian pedagogical thought were defined for paradigm, social and cultural, problem approaches. The characteristic of development of ideas about continuity children's labor education at each stage is presented. The contribution of Ukrainian teachers in the formation of ideas about continuity children's labor education is found out. The condition of the ideas presented by changes in the public inquiry and the normative provision of education is highlighted.

Keywords: continuity, labor education, labor education ideas, pre-school and elementary school aged children, pre-school education, elementary school.

НАШІ АВТОРИ

1. **Антипін Євген Борисович** – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки та психології Київського університету імені Бориса Грінченка
2. **Арестенко Валерій Вікторович** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри органічної і біологічної хімії Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
3. **Білявець Сергій Якович** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри оперативного мистецтва факультету керівних кадрів Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького
4. **Боса Віта Петрівна** – старший викладач кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства Київського університету імені Бориса Грінченка
5. **Вінтюк Юрій Володимирович** – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри теоретичної та практичної психології Національного університету «Львівська політехніка»
6. **Волошин Світлана Миколаївна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практичної психології Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
7. **Галука Ольга Степанівна** – студентка Львівського національного університету імені Івана Франка
8. **Децюк Тетяна Миколаївна** – кандидат педагогічних наук, Чернігівський національний технологічний університет
9. **Дичка Наталія Іванівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови технічного спрямування №1 факультету лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
10. **Дудікова Лариса Володимирівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов з курсом латинської мови та медичної термінології Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова
11. **Свтушок Інна Олександрівна** – студентка факультету початкового навчання Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
12. **Жидкова Наталія Миколаївна** – кандидат педагогічних наук, учитель методист Менської районної гімназії, Чернігівська область
13. **Заїченко Анастасія Євгенівна** – студентка кафедри німецької та французької філології Маріупольського державного університету
14. **Іванова Світлана Миколаївна** – студентка Національного університету біоресурсів і природокористування України
15. **Ільченко Віталій Володимирович** – студент Національного університету біоресурсів і природокористування України
16. **Копчинська Юлія Володимирівна** – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри фізичної реабілітації Міжнародного науково-технічного університету імені академіка Юрія Бугая
17. **Косопльоткіна Наталія Леонідівна** – студентка Чернігівського національного технологічного університету
18. **Кочубей Людмила Володимирівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка
19. **Крохмальна Галина Іванівна** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка
20. **Ликтей Людмила Миколаївна** – викладач, методист Івано-Франківського коледжу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника»
21. **Лоїк Галина Богданівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри адміністративного забезпечення соціокультурної сфери Відокремленого підрозділу «Львівська філія Київського національного університету культури і мистецтв»
22. **Мирошниченко Олена Анатоліївна** – викладач кафедри іноземних мов Запорізького державного медичного університету
23. **Мірошніченко Юрій Вікторович** – кандидат технічних наук, доцент, заступника завідувача кафедри менеджменту та публічного управління Харківського торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету
24. **Муромець Вікторія Григорівна** – кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник відділу інтеграції вищої освіти і науки Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних наук України
25. **Нікіфорчук Світлана Сергіївна** – викладач кафедри англійської мови і літератури Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського
26. **Ніколенко Наталія Андріївна** – студентка Національного університету біоресурсів і природокористування України
27. **Новик Ірина Михайлівна** – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

28. **Нос Любов Степанівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка
29. **Олійник Катерина Сергіївна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки Хмельницького національного університету
30. **Олійник Олена Вікторівна** – кандидат фізико-математичних наук, Державний вищий навчальний заклад «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»
31. **Опалюк Тетяна Леонідівна** – кандидат педагогічних наук, асистент кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
32. **Павленко Ольга Вячеславівна** – старший викладач кафедри англійської мови технічного спрямування №1 факультету лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
33. **Павлюк Тетяна Григорівна** – ад'юнкт ад'юнктури Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького
34. **Пашківець Ельвіра Сергіївна** – студентка Харківського торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету
35. **Пшенична Олена Олександрівна** – ад'юнкт ад'юнктури Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького
36. **Рідель Тетяна Миколаївна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Сумського національного аграрного університету
37. **Романишина Людмила Михайлівна** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії
38. **Рубінська Броніслава Іллівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України
39. **Сонько Володимир Іванович** – студент Державного вищого навчального закладу «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»
40. **Султанова Наталя Вікторівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної освіти Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського
41. **Твердохліб Ганна Віталіївна** – учитель англійської і німецької мов Харківського ліцею № 89 Харківської міської ради Харківської області
42. **Тимофєєв Володимир Анатолійович** – викладач Київського державного коледжу туризму та готельного господарства
43. **Ткаченко Катерина Олександрівна** – студентка Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
44. **Тютіна Софія Олександрівна** – магістр факультету педагогічної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка
45. **Фалинська Зоряна Зеновіївна** – кандидат педагогічних наук, доцент, Львівський національний університет імені Івана Франка
46. **Чорна Ірина Іванівна** – асистент кафедри економіки і маркетингу Навчально-наукового інституту підприємництва та перспективних технологій Національного університету «Львівська політехніка»
47. **Шакура Юлія Олександрівна** – кандидат філологічних наук, викладач української мови Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
48. **Шевченко Мар'яна Вікторівна** – викладач Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
49. **Шевченко Юлія Михайлівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
50. **Щербакова Олена Леонідівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови і літератури Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського
51. **Яковлева Валентина Анатоліївна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри методики навчання та управління навчальними закладами Національного університету біоресурсів і природокористування України
52. **Ярема Віталій Васильович** – заступник командира Окремої бригади морської піхоти, м. Миколаїв

ВИМОГИ ДО ПУБЛІКАЦІЇ СТАТЕЙ

Редакція наукового журналу

пропонує всім бажаючим студентам, аспірантам, докторантам, здобувачам, молодим фахівцям, викладачам, науковцям та іншим зацікавленим особам опублікувати свої статті за різними науковими напрямками

ДЛЯ ПУБЛІКАЦІЇ СТАТТІ НЕОБХІДНО:

1. Заповнити електронну форму реєстрації, обов'язкову для публікації.

2. Надсилати на електронну пошту редакції info@molodyvcheny.in.ua статтю та квитанцію про сплату вартості публікації наукової статті (сплачується лише після повідомлення про прийняття матеріалів). Обов'язково в темі листа вкажіть науковий розділ журналу, в якому ви бажаєте опублікувати статтю.

3. Редакція рецензує вашу статтю протягом 2–3 днів. Статті студентів публікують

ся за наявності рецензії або співавтора з науковим ступенем.

4. Якщо стаття успішно пройшла рецензування, ми відправляємо вам лист з інформацією: «Стаття пройшла рецензування, прийнята до публікації».

5. Як тільки електронна версія журналу розміщується на сайті, ми повідомляємо вам про це. Потім, після виходу журналу з друку, ми відправляємо вам друкований примірник в потрібній кількості.

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ НАУКОВОЇ СТАТТІ:

Наукові статті повинні містити такі необхідні елементи (з виділенням по тексту статті):

– постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;

– аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми, на які посилається автор;

– виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується стаття;

– формулювання цілей статті (постановка завдання);

– виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;

– висновки з даного дослідження і перспективи подальшого розвитку в цьому напрямку.

Автори, які подали матеріали для публікації, погоджуються з наступними положеннями:

– відповідальність за достовірність поданої інформації в своїй роботі несе автор.

– автори зберігають за собою всі авторські права і одночасно надають журналу право першої публікації, що дозволяє поширювати даний матеріал із зазначенням авторства та первинної публікації в даному журналі.

СТРУКТУРНІ ЕЛЕМЕНТИ НАУКОВОЇ СТАТТІ:

Індекс УДК (у верхньому лівому кутку сторінки);

Прізвище та ініціали автора(-ів), місце роботи (навчання), вчений ступінь, вчене звання, посада – трьома мовами (українською, російською, англійською);

Назва статті – трьома мовами (українською, російською, англійською);

Анотації (мінімум 5 речень) та ключові слова (мінімум 5 слів) – трьома мовами (українською, російською, англійською);

Текст статті може бути українською, російською, англійською, німецькою, польською або французькою мовами;

Список літератури.

Формат статті	A4, орієнтація – книжкова, матеріали збережені та підготовлені у форматі Microsoft Word (*.doc або *.docx)
Поля	всі сторони – 2 см
Основний шрифт	Times New Roman (Arial і Courier New для текстових фрагментів)
Розмір шрифту основного тексту	14 пунктів
Міжрядковий інтервал	полуторний
Вирівнювання тексту	по ширині
Автоматична розстановка переносів	включена
Абзацний відступ (новий рядок)	1,25 см
Нумерація сторінок	не ведеться
Малюнки та таблиці	необхідно подавати в статті безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. Розмір шрифту табличного тексту зазвичай на 2 пункти менше основного шрифту. Кількість таблиць, формул та ілюстрацій має бути мінімальною та доречною. Рисунки і таблиці на альбомних сторінках не приймаються.
Формули	повинні бути набрані за допомогою редактора формул (внутрішній редактор формул в Microsoft Word for Windows).
Посилання на літературу	у квадратних дужках по тексту [1, с. 2], бібліографічний список в кінці тексту. Посторінкові виноски та посилання не допускаються
Обсяг	від 10 до 20 сторінок включно

Науковий журнал
«Молодий вчений»

№ 12 (52) грудень, 2017 р.

Щомісячне видання

Коректор: В. Бабич
Дизайн: А. Юдашкіна
Комп'ютерна верстка: О. Данильченко

Контактна інформація редакції журналу.
Поштова адреса: 73005 Україна, м. Херсон,
а/с 20, Редакція журналу «Молодий вчений»
тел.: +38 (0552) 399 530
info@molodyvcheny.in.ua
www.molodyvcheny.in.ua

Підписано до друку 29.12.2017 р.
Формат 60x84/8.
Папір офсетний. Цифровий друк.
Ум.-друк. арк. 20,69. Тираж 100 прим.
Зам. 1217-61.

ТОВ «Видавничий дім «Гельветика»
73034, Україна, м. Херсон, вул. Паровозна, 46-а
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 4392 від 20.08.2012 р.